

DOI: 10.31866/2616-759X.4.2.2021.243241

УДК 7.075

ДІЯЛЬНІСТЬ ШОУМЕНА ЯК ПРОФЕСІЯ, МИСТЕЦТВО І ПОКЛИКАННЯ

Олена Хлистун

доктор культурології, доцент; email: with_joy@ukr.net; ORCID: 0000-0002-1764-6559
Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Анотація

Мета статті – дослідити основні особистісні якості, риси характеру, професійні вміння та навички, які визначають і формують пріоритетні вимоги до постаті та діяльності шоумена. **Методи дослідження.** Використано загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, зокрема аналізу, синтезу та узагальнення для формулювання висновків. Комплексне використання методологічного інструментарію мистецтвознавчого, соціально-психологічного і системного підходів дало змогу розглянути професію і особистість шоумена як цілісну систему, яка постійно трансформується й адаптується до соціокультурних запитів сьогодення та глядачів. **Наукова новизна.** Здійснено спробу систематизації основних особистісних якостей, рис характеру, вмінь і навичок, що формують низку вимог до професії та постаті сучасного шоумена. **Висновки.** Шоумен – це витівник, масовик, артист, ведучий, організатор шоу та часто одночасно організатор і керівник шоу-бізнесу. Вроджений талант, особистісні якості, риси характеру та різнобічні професійні вміння і навички визначають пріоритетні вимоги до постаті та діяльності шоумена. Так у сценічному образі шоумена органічно переплітаються візуальні, індивідуально-психологічні, вербальні, подієві, комунікативні, соціальні, професійні й особистісні складові, які роблять мистецтво шоумена найбільш наближеним до реальності та відповідних запитів сучасності, зокрема мінливих потреб та інтересів глядачів. Однією з основних характеристик успішного шоумена є харизма як своєрідне мистецтво і талант, що визначає враження від шоумена в очах глядачів, яке часто тісно пов'язане з його зовнішністю, комунікативними якостями.

Ключові слова: шоумен; харизма; вміння і навички; особистісні якості; риси характеру; імідж

Вступ

Англійське слово «шоу» («show») вже давно стало загальноприйнятним в українській мові та часто використовується як синонім більш звичних слів «видовище», «показ», «вистава» і т. п. Водночас слова «шоумен», «шоувумен» трапляються ще не так часто в суспільному побутуванні, зокрема мистецтвознавчому та культурологічному дискурсах. Проте популярність і науковий інтерес до шоу, шоу-бізнесу, особистостей, які задіяні у відповідному творчому процесі, свідчать, що ці явища, як поняття, мистецтво, сфера діяльності та професія, займають чільне місце в суспільному житті та стають особливими й почасти знаковими соціокультурними і мистецькими феноменами для постмодерної сучасності.

© Олена Хлистун, 2021

Надійшла 10.09.2021

Тому актуальність дослідження мистецтва шоумена визначається насамперед суспільними потребами, що, зокрема, зумовлено активною трансформацією соціокультурної реальності, яка в умовах постмодернізму виводить потребу у видовищах і розвагах, а також роль та значення особистості в цих сферах життя на новий рівень суспільної і наукової рефлексії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Про зростання значення ролі шоумена в сучасних соціокультурних і мистецьких процесах свідчить збільшення кількості відповідних наукових і публіцистичних праць.

Аналіз життя й професійної діяльності відомих шоуменів представлено у низці статей та монографій. Так, західні дослідники Блуфорд Адамс («Барнум: великий шоумен і створення популярної культури США») (Bluford, 1997), Філіп Б. Кунхардт («Ф. Т. Барнум: Найбільший шоумен Америки») (Kunhardt, Jr., Kunhardt, III, and Kunhardt, P.W., 1995) висвітлюють творчість найвеличнішого шоумена XIX ст., піонера шоу-бізнесу Ф. Т. Барнума; Д. Кунц («Пара стрілков: Історія Дикого Заходу С.-Ф. Коді та Мод Лі») (Kuntz, 2010), Н. МакКлюр («Семюел Франклін Коді та Вільям Ф. Коді») (McClure, 2019) та ін. – представника професійного мистецтва шоумена кінця XIX – початку XX століття С.-Ф. Коді; Е. де Курсі, М. Джоллі («Імперія, рання фотографія і видовище. Світова кар'єра шоумена-дагеротіпіста») (de Courcy and Jolly, 2020) – шоумена та фотографа Дж. У. Ньюленда.

Найбільше власне наукових напрацювань присвячено творчості американського шоумена сучасності Ларрі Кінга, зокрема низку статей і дисертацію української дослідниці М. Човганюк (2017), публікації О. Григор'євої (2014), О. Уарової, Л. Рачковської (2019) та ін.

Окремо хотілося б згадати публікації, в яких досліджено творчу діяльність шоуменів. На жаль, їх практично немає. В. Тулмін у публікації «Не існує кращих жінок, ніж шоуменів» коротко розповідає про жінок, які стали піонерами в шоу-бізнесі та внесли в його розвиток свій безцінний вклад, що нічим не поступається цінності вкладу шоуменів. Енні Холланд, Софі Хенкок, Маммі Пейн, Емі Локк і Елізабет Крерафт – це лише невеликий перелік імен та прізвищ причетних до шоу жінок, про яких згадує автор (Toulmin, 1997).

Дотичними до теми нашої розвідки є низка навчальних посібників, присвячених майстерності ведучого та шоумена, зокрема О. Герасимової «Імпровізація шоумена» (2006а) і «Майстерність шоумена» (2006б). Це фактично перші російськомовні посібники зі спробою комплексного підходу до осмислення теоретичних проблем діяльності, а також майстерності ведучого інформаційних та розважальних шоу-програм імпровізувати. І саме в них автор використовує поняття «шоумен» – на противагу усталеному «ведучий», «артист-вітівник» і т. п.

Останній посібник також містить програму курсу, основні особливості проведення заходів і комплекс вправ з вироблення необхідних для різних видів розважальних програм навичок і вмінь.

Щодо вітчизняних праць, то можна згадати «Майстерність ведучого» (2010) Н. Кукурузи, «Ведучий телепрограм» (2002) В. Гоян та ін.

На жаль, на українських теренах не вистачає ґрунтовних досліджень професійної діяльності шоуменів. Можна констатувати, що взагалі саме поняття «шоумен» майже не вживають у культурологічному та мистецтвознавчому дискурсах. Спробою заповнити цю прогалину і є пропонована публікація.

Мета статті – дослідити основні особистісні якості, риси характеру і професійні вміння та навички, які визначають і формують пріоритетні вимоги до статі та діяльності шоумена.

Виклад основного матеріалу

Відповідно до чинного національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій» в Україні є близько 9 тис. професійних назв роботи – різних професій (Національний класифікатор України, 2010). Цей список постійно оновлюється – певні професії зникають, якісь з'являються. Серед інших в актуальному переліку присутні «актор» (заклади культури та мистецтва), «артист, що веде концерт», «артист-конферансьє», «режисер театралізованих заходів та свят», «артист розмовного жанру», «артист естрадно-спортивного, ілюзійного та інших оригінальних естрадних жанрів» тощо. Але на сьогодні в ньому відсутня така популярна професія, як шоумен, яка поєднує в собі різні види трудової діяльності та передбачає опанування низки фахових знань і практичних навичок, що дають змогу здійснювати творчо-організаційну діяльність у сфері шоу-бізнесу та дозвілля.

Шоумен – людина, професійна діяльність якої пов'язана з організацією та проведенням видовищних вистав на комерційній основі (це зазвичай одночасно організатор і керівник шоу-бізнесу). Він може бути ведучим видовищних музичних, розважальних програм на сцені, радіо чи телебаченні, організатором презентацій, концертів, корпоративів, тематичних вечорів, конкурсів краси та зустрічей тощо.

Слово шоумен (англ. *showman*) етимологічно походить від англійських слів *show* – показувати та *man* – людина. Відповідник цього слова жіночого роду – шоумен (англ. *showwoman*).

Часто термін «шоумен» використовують як синонім до «тамада» – ведучий, зокрема на родинних святкових заходах: весіллях, днях народження та ін. Тамада задає тон заходу, створює веселу, легку, дружню і святкову атмосферу, об'єднує та розважає гостей, проводить конкурси тощо. Тобто у своїй професійній діяльності тамада почасти використовує майже ті ж прийоми й володіє тими ж уміннями та навичками, що й людина, яку заведено називати «шоумен».

До сучасного шоумена висувають низку професійних вимог, які часто виходять далеко за межі режисури дозвілля, створення святкової атмосфери та розваг. Так, він повинен не тільки володіти вмінням реалізувати власний чи сторонній режисерський задум, а й спілкуватися з аудиторією на сценічних майданчиках, які часто мають різну тематичну спрямованість, популяризуючи культуру і мистецтво, розвиваючи у глядачів відповідні естетичні смаки. Хоча, на перший погляд, це і відбувається у досить примітивному, тобто доступному розважально-ігровому форматі.

Шоумен також повинен володіти вмінням фокусувати власну увагу, спостерігати, збирати, фіксувати свої спостереження для створення нових образів і видоцищ відповідно до мінливих глядацьких потреб та інтересів. Уміння аналізувати, синтезувати та інтерпретувати явища й образи, з якими він стикається в повсякденному житті, роблять мистецтво шоумена найбільш наближеним до реальності та відповідають запитам сучасності.

Фактично, шоумен стає автором події, дійства на сцені, тобто, якщо перефразувати відомий вислів М. Бахтіна, він технічно створює предмет задоволення, а глядач «пасивно собі задоволення доставляє» (Бахтин, н.г.).

Водночас історія шоу-бізнесу свідчить, що в більшості відомих шоуменів був уроджений талант, який підкріплювався і певними рисами характеру – сміливістю, відкритістю новому, неупередженістю, активністю, великодушністю, авантюризмом і под. Тому почасти найпершу роль у становленні професійних якостей шоумена відіграють його особисті людські якості: лідерські риси, різнобічність талантів, розвинена уява, інтерес до нового, бажання творити, розважати публіку і перебувати в центрі її уваги, бути людиною, як кажуть, «без комплексів».

Інтрига і динаміка розвитку сюжетної лінії будь-якого шоу розрахована на збудження у свідомості масового глядача стану «нетерплячого очікування зустрічі». Такому вмінню шоумена самостійно обирати структуру шоу багато в чому сприяють його особистісні якості: розум, винахідливість, чарівність, почуття гумору, вміння зацікавлено слухати, пластично рухатися тощо (Арсентьева, 2017).

Не останнє місце серед особистісних якостей шоумена займають легкість і розкутість у поведінці, індивідуальність, оригінальність, яскравість іміджу, театральність, артистизм, креативне мислення, іронічність, своєрідна задушевність, терплячість, розвинена уява та фантазія, ентузіазм, а також уміння миттєво та тонко реагувати на реакції глядачів.

Освіченість, естетичний смак, ерудиція, багатий внутрішній світ, широта поглядів і вміння комунікувати та втримувати увагу глядачів, доносити свої думки й ідеї в простій і зрозумілій формі так, щоб глядачі на них відреагували та перейнялися ними, – це далеко не весь перелік вимог до особистісних якостей професії сучасного шоумена.

Постійна співпраця та комунікація з режисерами, акторами, колегами по професійному майданчику, взаємодія з представниками засобів масової інформації, культурними, мистецькими й освітніми закладами вимагають від шоумена не тільки відповідної освіти, а й прагнення постійно вдосконалювати власну професійну майстерність, уміння чуттєво реагувати на настрої та інтерес громадськості, а також співпрацювати з колективом.

Варто також наголосити, що професійний шоумен повинен бути компетентним у низці суміжних професій, часто поєднуючи у своїй діяльності професійні вміння режисера, сценариста, актора, художника, звукорежисера, продюсера та ін.

Шоумен повинен вміти створити драматичну основу свого заходу, вміти його спланувати та реалізувати сценарій на сценічному майданчику, часто використовуючи засоби естрадно-ігрового спілкування.

Оскільки сценічним майданчиком для шоумена може стати і сцена, і радіо, і телебачення, і святковий захід будь-якого формату, він повинен вміти ство-

рювати різні театралізовані й святкові форми, які у свою чергу вимагають від шоумена вміння застосовувати різні композиційні прийоми організації заходу залежно від його формату, виду і жанру, зокрема композиційно-колірне вирішення та оформлення різноцільових сценічних майданчиків.

Індивідуальний стиль ведучого багато в чому визначає імідж заходу. Тому не останню роль у професійній діяльності шоумена відіграє його зовнішній вигляд, стиль, імідж, образ. Відтак, досвідчений шоумен повинен знати, що таке імідж, стиль, а також розумітися на всіх складових, які їх утворюють.

Знання соціально-психологічних механізмів формування іміджу, неповторного стилю, які тісно пов'язані із самопрезентацією – вмінням вигідно подати себе, тобто так, щоб запам'ятатися аудиторії, теж перебувають серед пріоритетних вимог до професійного мистецтва сучасного шоумена.

Водночас одним з найважливіших завдань шоумена є спілкування з глядачами. Тому він повинен утримувати увагу глядачів, створювати сприятливу емоційну атмосферу, контролювати аудиторію, вміло використовувати іронію та гумор, вдало імпровізувати у відповідь на неочікувані зміни в сценарії заходу та настрої публіки.

Мовна поведінка, тембр голосу, адекватні ситуації, інтонаційні характеристики, паузи, міміка та жести сприймаються як емоційне включення, що формує в глядача довіру, прихильність і захоплення шоуменом.

Зовнішній вигляд, володіння основами акторської і ораторської майстерності, культура мовлення допомагають шоумену у формуванні, на нашу думку, основної характеристики успішного ведучого – харизми.

Харизма – це теж мистецтво і своєрідний талант. Це враження від шоумена в очах глядачів, яке часто тісно пов'язане із зовнішністю та комунікативними якостями людини. Глядач часто може бути просто зачарований усмішкою чи манерою поведінки ведучого, який утілює успіх і задоволення від своєї професії та й життя загалом. Тому приємна зовнішність – це не просто природна краса, а насамперед усмішка, щирість, відкритість, позитивна енергетика, яка передається оточенню. Харизма – це вміння вільно контактувати, знаходити спільну мову, викликати позитивні емоції, поводити себе невимушено. Також це здатність зацікавити людей та сформувані в них відчуття власної значущості.

Дослідники розуміють харизму як форму самовираження, самоактуалізації, самовдосконалення. Харизма – це властивість особистості, що проявляється в певному соціальному середовищі. Харизматична людина здатна формулювати і відповідати на соціокультурні запити й виклики, може отримати величезні важелі впливу на широкі верстви населення та за допомогою цього впливати на покоління, формувати систему цінностей, проводити реформи і контролювати суспільні процеси (Хобракова, 2019).

Харизматична обдарованість, як і будь-яка інша, у різних людей може проявлятися по-різному. Спільним для харизматичних особистостей, як констатують дослідники, є постійний вихід за межі повсякденної комунікації, трансгресія, яка перетинає кордон рутинного контакту. В уявному просторі на кордоні контакту створюється особливе енергетичне поле, дуже привабливе для тих, хто в нього

потрапляє. Харизматична поведінка передбачає певну театральність (Сосланд, 1999, с.87-95).

Ефект харизми – це вміння спрямувати всі свої здібності на те, щоб справити сильне і незабутнє враження на оточення, емоційно й інтелектуально впливаючи на їхні думки, ставлення та поведінку. На думку Е. Лей, унікальний ефект харизми – це секрет успішного спілкування з людьми, що дає змогу домогтися їхньої згоди, довіри, відданості й захоплення. Такий ефект харизми деякою мірою може опанувати будь-хто (Лэй, 2010).

Отже, харизма – це наше відображення в очах оточення, яке формує в них виразне, яскраве і неповторне враження від нашого образу. На думку Н. Романової, це унікальність і неповторність ексклюзивної індивідуальності й енергетики людини, яка подобається оточенню. Не дарма оптимізм, який проявляє харизматична особистість, заражає і надихає послідовників (Романова, 2011, с.118-124).

Висновки

У підсумку можна сформулювати пріоритетні професійні якості шоумена – людини, професійна діяльність якої пов'язана з організацією та проведенням видовищних вистав (це зазвичай організатор і керівник шоу-бізнесу). Шоумену притаманні вроджений талант, особистісні якості, риси характеру та різнобічні професійні вміння і навички, що визначають пріоритетні вимоги до постаті та діяльності шоумена. Так, в образі шоумена органічно переплітаються візуальні, індивідуально-психологічні, вербальні, події, комунікативні, соціальні, професійні й особистісні складові, які роблять мистецтво шоумена найбільш наближеним до реальності та відповідних запитів сучасності, зокрема мінливих потреб та інтересів глядачів. Однією з основних характеристик успішного шоумена є харизма як своєрідне мистецтво і талант, що визначає враження від шоумена в очах глядачів, яке часто тісно пов'язане з його зовнішнім виглядом і комунікативними якостями.

Законодавство в Україні на сьогодні належним чином не врегульовує наявну практику у сфері шоу-бізнесу та дозвілля, що зокрема позначається на відсутності в класифікаторі професій такої популярної нині професії, як шоумен.

Висвітлена у статті проблема лише фрагментарно торкається питання вимог до особистісних і професійних кваліфікаційних вимог у сфері шоу-бізнесу. Так, наприклад, подальшого вивчення та формулювання характеристик потребує професія аніматор.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Арсентьева, Г.Л., 2017. *Программа дисциплины «Мастерство ведущего-шоумена»*. [online] Доступно: <<https://kpfu.ru/pdf/portal/oop/206138.pdf>> [Дата обращения 02 августа 2021].
- Бахтин, М.М., н.г. Автор и герой в эстетической деятельности. *INfOLIO* университетская электронная библиотека. [e-book] Доступно: <http://www.infoliolib.info/philol/bahtin/2_7.html> [Дата обращения 02 августа 2021].

- Герасимова, О.А., 2006а. *Импровизация шоумена*. Ростов-на-Дону: Феникс.
- Герасимова, О.А., 2006б. *Мастерство шоумена*. Ростов-на-Дону: Феникс.
- Гоян, В., 2002. *Ведущий телепрограм*. Київ: Інститут журналістики.
- Григорьева, Е.Г., 2014. Конститутивные признаки дискурса телевизионного ток-шоу-интервью (на примере американских программ "Larry King Live" и "Larry King Special"). В: *Современные проблемы лингвистики и лингводидактики: концепции и перспективы*. Материалы Четвертой Международной научно-методической конференции. Волгоград, Россия, 30 апреля 2014 г. Волгоград: Издательство ВолГУ, с.88-93.
- Кукуруза, Н., 2010. *Майстерність ведучого*. Івано-Франківськ: Лілея-НВ.
- Лэй, Э., 2010. *Харизма. Искусство производить сильное и незабываемое впечатление*. Перевод с английского. Москва: Протекст.
- Національний класифікатор України, 2010. Класифікатор професій ДК 003:2010. *Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України*. [online] Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>> [Дата звернення 05 серпня 2021].
- Романова, Н.П., 2011. Харизма как экстраординарное свойство лидера: общие представления. *Вестник Читинского государственного университета*, 8, с.118-124.
- Сосланд, А., 1999. Харизма современного политика и как ее создавать. *Логос*, [online] 9, с.87-95. Доступно: <http://www.ruthenia.ru/logos/number/1999_09/1999_9_07.htm> [Дата обращения 02 августа 2021].
- Уарова, О. и Рачковская, Л., 2019. Жанровые и языковые особенности телевизионного ток-шоу «Larry King Now». *Филологические науки. Вопросы теории и практики*, 12, с.273-277.
- Хобракова, Д.Б., 2019. *Феномен харизмы личности: сущность и особенности*. Диссертация кандидата философских наук. Забайкальский государственный университет.
- Човганюк, М.М., 2017. *Вербалізація стратегій і тактик ввічливості в англomовному телевізійному дискурсі ток-шоу (на матеріалі програми Larry King Live)*. Автореферат кандидата філологічних наук. Запорізький національний університет.
- Bluford, A.E., 1997. *E Pluribus Barnum: The Great Showman and the Making of U.S. Popular Culture*. Minnesota: Univ Of Minnesota Press.
- de Courcy, E. and Jolly, M., 2020. *Empire, Early Photography and Spectacle The Global Career of Showman Daguerreotypist J.W. Newland*. [e-book] London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003104780>.
- Kunhardt, Ph.B., Jr., Kunhardt, Ph.B., III, and Kunhardt, P., W., 1995. *P. T. Barnum: America's Greatest Showman*. New York: Alfred A. Knopf.
- Kuntz, J., 2010. *A Pair of Shootists: The Wild West Story of S. F. Cody and Maud Lee*. Norman: University of Oklahoma Press
- McClure, N., 2019. *Samuel Franklin Cody and William F. Cody - Points West Online*. [online] Available at: <<https://centerofthewest.org/2019/08/16/points-west-samuel-franklin-cody/>> [Accessed 10 August 2021].
- Toulmin, V., 1997. There's No Women Like Showwomen. *National Fairground and Circus Archive*. [online] Available at: <<https://www.sheffield.ac.uk/nfca/researchandarticles/nowomenlikeshowwomen>> [Accessed 10 August 2021].

REFERENCES

- Arsenteva, G.L., 2017. *Programma discipliny "Masterstvo vedushchego-shoumena"* [The programme of the discipline "Skills of the presenter-showman"]. [online] Available at: <<https://kpfu.ru/pdf/portal/oop/206138.pdf>> [Accessed 02 August 2021].
- Bakhtin, M.M., n.d. Avtor i eroi v esteticheskoi deiatelnosti [Author and hero in aesthetic activity]. *INFLIO university electronic library*. [e-book] Available at: <http://www.infolioblib.info/philol/bakhtin/2_7.html> [Accessed 02 August 2021].
- Bluford, A.E., 1997. *E Pluribus Barnum: The Great Showman and the Making of U.S. Popular Culture*. Minnesota: Univ Of Minnesota Press.
- Chovhaniuk, M.M., 2017. *Verbalizatsiia stratehii i taktyk vvichlyvosti v anhlomovnomu televiziinomu dyskursi tok-shou (na materialy prohramy Larry King Live)* [Verbalisation of strategies and tactics of politeness in the English-language television discourse of talk shows (based on Larry King Live)]. Abstract of the candidate of philological sciences. Zaporizkyi natsionalnyi universytet.
- de Courcy, E. and Jolly, M., 2020. *Empire, Early Photography and Spectacle The Global Career of Showman Daguerreotypist J.W. Newland*. [e-book] London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003104780>.
- Gerasimova, O.A., 2006a. *Improvizatsiia shoumena* [Showman improvisation]. Rostov-on-Don: Feniks.
- Gerasimova, O.A., 2006b. *Masterstvo shoumena* [Showman skill]. Rostov-on-Don: Feniks.
- Grigoreva, E.G., 2014. Konstitutivnye priznaki diskursa televizionnogo tok-shou-interviu (na primere amerikanskikh programm "Larry King Live" i "Larry King Special") [Constitutive features of the discourse of television talk show interviews (on the example of the American programs "Larry King Live" and "Larry King Special")]. In: *Sovremennye problemy lingvistiki i lingvodidaktiki: kontseptcii i perspektivy* [Modern problems of linguistics and linguodidactics: concepts and perspectives]. Materials of the Fourth International Scientific and Methodological Conference. Volgograd, Russia, 30 April 2014 g. Volgograd: Izdatelstvo VolGU, pp.88-93.
- Hoian, V., 2002. *Veduchyi teleprohram* [TV presenter]. Kyiv: Instytut zhurnalistyky.
- Khobrakova, D.B., 2019. *Fenomen kharizmylichnosti: sushchnost i osobennosti* [The phenomenon of personality charisma: essence and features]. PhD Dissertation. Zabaikalskii gosudarstvennyi universitet.
- Kukuruza, N., 2010. *Maisternist veduchoho* [The skill of the presenter]. Ivano-Frankivsk: Lileia-NV.
- Kunhardt, Jr., Philip, B., Kunhardt III and Kunhardt, Peter, W., 1995. *P. T. Barnum: America's Greatest Showman*. New York: Alfred A. Knopf.
- Kuntz, J., 2010. *A Pair of Shootists: The Wild West Story of S. F. Cody and Maud Lee*. Norman: University of Oklahoma Press
- Lei, E., 2010. *Kharizma. Iskusstvo proizvodit silnoe i nezabyvaemoe vpechatlenie* [The art of making a strong and unforgettable impression]. Translation from English. Moscow: Protekst.
- McClure, N., 2019. *Samuel Franklin Cody and William F. Cody - Points West Online*. [online] Available at: <<https://centerofthewest.org/2019/08/16/points-west-samuel-franklin-cody>> [Accessed 10 August 2021].
- National Classifier of Ukraine, 2010. *Klasyfikator profesii DK 003:2010* [Classifier of professions DK 003: 2010]. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyni vebportal parlamentu Ukrainy. Zakonodavstvo*

Ukrainy. [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>> [Accessed 05 August 2021].

Romanova, N.P., 2011. Kharizma kak ekstraordinarnoe svoystvo lidera: obshchie predstavleniia [Charisma as an extraordinary characteristic of a leader: general ideas]. *Vestnik Chitinskogo gosudarstvennogo universiteta*, 8, pp.118-124.

Sosland, A., 1999. Kharizma sovremennogo politika i kak ee sozdat [The charisma of modern politics and how to create it]. *Logos*, [online] 9, pp.87-95. Available at: <http://www.ruthenia.ru/logos/number/1999_09/1999_07.htm> [Accessed 02 August 2021].

Toulmin, V., 1997. There's No Women Like Showwomen. *National Fairground and Circus Archive*. [online] Available at: <<https://www.sheffield.ac.uk/nfca/researchandarticles/nowomenlikeshowwomen>> [Accessed 10 August 2021].

Uarova, O. and Rachkovskaia, L., 2019. Zhanrovye i iazykovye osobennosti televizionnogo tok-shou "Larry King Now" [Genre and linguistic features of the television talk show "Larry King Now"]. *Filologicheskie nauki. Voprosy teorii i praktiki*, 12, pp.273-277.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ШОУМЕНА КАК ПРОФЕССИЯ, ИСКУССТВО И ПРИЗВАНИЕ

Елена Хлисту́н

доктор культурологии, доцент; email: with_joy@ukr.net; ORCID: 0000-0002-1764-6559
Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Аннотация

Цель статьи – исследовать основные личностные качества, черты характера, профессиональные умения и навыки, которые определяют и формируют приоритетные требования к личности и деятельности шоумена. **Методы исследования.** Используются общенаучные и специальные методы научного познания, в частности анализа, синтеза и обобщения для формулирования выводов. Комплексное использование методологического инструментария искусствоведческого, социально-психологического и системного подходов позволило рассмотреть профессию и личность шоумена как целостную систему, которая постоянно трансформируется и адаптируется к социокультурным запросам и интересам зрителей. **Научная новизна.** Предпринята попытка систематизации основных личностных качеств, черт характера, умений и навыков, которые формируют ряд требований к профессии и личности современного шоумена. **Выводы.** Шоумен – это затейник, массовик, артист, ведущий, организатор шоу и часто одновременно организатор и руководитель шоу-бизнеса. Врожденный талант, личностные качества, черты характера и разносторонние профессиональные умения и навыки определяют приоритетные требования к личности и деятельности шоумена. Так в сценическом образе шоумена органично переплетаются визуальные, индивидуально-психологические, вербальные, событийные, коммуникативные, социальные, профессиональные и личностные составляющие, которые делают искусство шоумена наиболее приближенным к реальности и соответствующим запросам современности,

в частности меняющимся потребностям и интересам зрителей. Одной из основных характеристик успешного шоумена есть харизма как своеобразное искусство и талант, которые определяют впечатление от шоумена в глазах зрителей, что часто тесно связано с его внешними и коммуникативными качествами.

Ключевые слова: шоумен; харизма; умения и навыки; личностные качества; черты характера; имидж

SHOWMAN'S ACTIVITIES AS A PROFESSION, ART, AND VOCATION

Olena Khlystun

*DSc in Cultural Studies, Associate Professor; email: with_joy@ukr.net; ORCID: 0000-0002-1764-6559
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine*

Abstract

The purpose of the article is to explore the main personal qualities, character traits, professional skills that determine and form the priority requirements for the showman and his activities.

Research methodology. The author of the article applies general scientific and special methods of scientific knowledge, in particular, analysis, synthesis, and generalisation, to formulate conclusions. The integrated use of methodological tools of art studies, socio-psychological and systematic approaches allowed us to consider the profession and personality of the showman as a holistic system that is constantly being transformed and adapted to the sociocultural needs of the present day and the audience. **Scientific novelty.** The article attempts to systematise the main personal qualities, character traits, and skills that form a number of requirements for the profession and personality of a modern showman. **Conclusions.** A showman is an entertainer, organiser of group activities and shows, artist, host, and often both an organiser and a manager of show business. The innate talent, personal qualities, character traits, and versatile professional skills determine the priority requirements for the showman and his activities. Thus, in the stage image of a showman visual, individual and psychological, verbal, event, communicative, social, professional, and personal components are organically intertwined, which make the showman's art the closest to reality and relevant requirements of modern times, in particular, the changing needs and interests of the audience. One of the main characteristics of a successful showman is charisma as a kind of art and talent that determines the impression of the showman in the eyes of the audience, which is often closely related to his appearance and communicative qualities.

Keywords: showman; charisma; abilities and skills; personal characteristics; character traits; image

